

**การศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2**
The Performance abide by the Code of Ethics of teaching of teacher in the Public Schools
Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2

อุษา พรหมรินทร์¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Usa Prommarin¹, Pimolpun Phetsombat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครู ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยจำแนกตาม เพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม และด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพครู, สถานศึกษาของรัฐ, ครู

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: usa_p@mail.rmUTT.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: Pimolpun_p@rmUTT.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were : 1) to study the performance abide by the code of ethics of the teachers in the public schools of the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2, and 2) to compare the performance conforming to the code of ethics of teaching profession in the public schools, Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, educational background, and work experience.

The samples were consisted of 313 teachers from Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. The instrument was the questionnaire. The statistics for data analysis were percentage, mean, frequency, standard deviation, t-test statistics, and the One-Way Analysis of Variance (One-way ANOVA).

The results of the research showed that 1) the performance of the code of ethics of teaching profession in the public schools, Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 was generally at the high level. It was found that the average of commitment to oneself was at the highest level of individuals. The higher level was equal in value, namely, the commitment to the service recipients, the commitment to the colleague of teaching profession, the commitment to the society, and the commitment to the profession of the occupation. 2) The result of the comparative study of the performance conforming to the code of ethics of teaching profession in the public schools, Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, educational background, and work experience was significantly at the .05 level.

Keywords : Code of Ethics of teaching profession, public schools, teacher

บทนำ

ท่ามกลางความเจริญในด้านวัตถุและเทคโนโลยีก็มีความเสื่อมโทรมอยู่ในความเจริญนั้นมากมาย การประกอบอาชีพครูทุกระดับก็มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ปัจจุบันสถานภาพของครูได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ เพราะความเบี่ยงเบน พฤติกรรมไปจากจรรยาบรรณและขาดจริยธรรมอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจหรือค่านิยมอย่างนำวิตกจนเกิดความเสื่อมศรัทธา สภาพจริยธรรมของข้าราชการครูปัจจุบันจากข่าวสารและความคิดเห็นต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าบุคคลต่าง ๆ

ในแต่ละอาชีพ รับรู้ถึงการประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ดีของครู และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อครูที่ลดลงโดยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (ดุสิตโพล) เมื่อเดือนมกราคม 2549 และเดือนมกราคม 2550 สอดคล้องกับ ประเวทย์ สนพลอย (2548 : 3 – 4) ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็นที่มีความเชื่อมั่นต่อครูไทยที่ลดลงเป็นรายด้านได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติตนเสื่อมเสีย ได้แก่ เมาสุราแล้วควบคุมตนเองไม่ได้ แสดงอาการกิริยา วาจาเสื่อมเสีย เล่นการพนันต่าง ๆ ผิดสัญญาเงินกู้ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือปฏิบัติตน ไม่เหมาะสมทำนองชู้สาวกับครูด้วยกัน กับชาวบ้านและนักเรียน เรียกรับเงินหรือทรัพย์สินเพื่อแลกเปลี่ยนกับการกระทำผิด กฎเกณฑ์ เช่น การฝากเด็กเข้าเรียน การแก้ไข ผลการเรียน เป็นต้น 2) ด้านการปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา ได้แก่ ขัดคำสั่ง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เช่น ไม่อยู่เวรยาม ไม่เข้าร่วมประชุมครู ก้าวร้าวดูหมิ่นผู้บังคับบัญชา โดยการแสดงออกทางกิริยาวาจา การทำบัตรสนเท่ห์หรือหนังสือร้องเรียนใส่ความ เป็นต้น 3) ด้านการปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน มีการแสดงความประพฤติ กิริยาอาการ และวาจาที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ต่อเพื่อนร่วมงาน เช่น การพูดเสียดสี ด่าทอ ดูหมิ่นกัน ทั้งต่อหน้าและบุคคลอื่น ๆ การยุยงสร้างความแตกแยกในหน่วยงาน การทะเลาะวิวาท ชกต่อย ตบตี ทาร้ายร่างกายกัน เป็นต้น 4) ด้านการปฏิบัติตนต่อนักเรียน มีการแสดงความประพฤติ กิริยาอาการ และวาจาที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ กับนักเรียน เช่น การลงโทษ เกินกว่าเหตุ โดยโหดจริต การลงโทษแบบรุนแรง เรียกร้องสิ่งของจากนักเรียนแลกเปลี่ยนกับ การแก้ไขผลการเรียน ลวนลามอนาจารนักเรียน ยุยงส่งเสริมให้นักเรียนให้กระทำการที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น 5) ด้านการปฏิบัติตนต่อผู้ปกครองและประชาชน มีการแสดงความประพฤติกิริยาอาการ และวาจาที่ไม่เหมาะสมเช่น แสดงกิริยาและพูดจาเกรี้ยวกราดไม่สุภาพกับผู้ปกครองและประชาชนที่มาติดต่อราชการกับทางโรงเรียน เป็นต้น

ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดมาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ แต่ส่วนหนึ่งย่อมเป็นผลมาจากครูขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดจรรยาบรรณ ส่งผลทำให้สังคมมองอาชีพครูว่าเป็นเพียงอาชีพหนึ่งในหลายอาชีพ ที่ต้องทำเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น มิใช่เป็นครูอาชีพที่แท้จริง ทั้งที่ในสมัยโบราณนั้น ครูเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นผู้มีพระคุณ ลำดับ 2 รองจากบิดามารดา ครู ถือเป็นบุษนิยบุคคล รวมทั้งสังคมไทยยังขาดการพัฒนาวิชาชีพครู ในการประพฤติตนที่เหมาะสม ส่งผลให้ครูขาดจรรยาบรรณวิชาชีพตามที่ได้ กำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 ทำให้สังคมลดความศรัทธาในตัวครู ดังนั้นความประพฤติของครูเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ที่ต้องรีบเร่งพัฒนาให้ครูประพฤติและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูเพราะครูเป็นผู้ที่ ถ่ายทอดความรู้ อบรมศีลธรรมจรรยาแก่ลูกศิษย์

จากแนวคิดและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ตรวจสอบตนเองถึงระดับการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูของตนเอง และเป็นแนวทางปลูกจิตสำนึกให้ ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและพัฒนาครูได้อย่างมีทิศทางที่ถูกต้อง

ตลอดจนเป็นแนวทางในการรักษา วิชาชีพครูที่ดั่งามอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพครูให้เกิดความศรัทธาและการยกย่องมาก ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา ของรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 164 โรงเรียน จำนวนครู 1,694 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซซีและมอร์แกนและสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ที่ปฏิบัติงานเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครู อยู่ในระดับประจำ

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครู อยู่ในระดับบ่อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่าครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครู อยู่ในระดับบางครั้ง

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่าครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครู อยู่ในระดับนานๆครั้ง

3. การสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำราต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556

3. นำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษา ความครอบคลุม และความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ระหว่าง 0.08-1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งสิ้น 30 คน

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99-101) มีค่าเท่ากับ 0.94

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงเพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
2. นำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสืออนุญาตถึงผู้อำนวยการโรงเรียนส่งโดยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยแนบของ ดิดแสตมป์ จ่าหน้าซอง และขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามคืน จำนวน 313 ฉบับ
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยส่วนหนึ่งจัดส่งทางไปรษณีย์ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยเดินทาง ไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และส่วนหนึ่งขอความร่วมมือจากครูที่เป็นตัวแทนผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลส่งในกรณีที่แบบสอบถามไม่ครบผู้วิจัยได้เดินทางกลับไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อที่จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อสังคมด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = .69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านครูประพฤติ ปฏิบัติตนเหมาะสม กับสถานภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.59$, $SD = .68$) รองลงมาคือครูมีวินัยในตนเอง และพัฒนาตนเองตามแนวทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$, $SD = .61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูศึกษาหาความรู้ เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.01$, $SD = .82$)

1.2 ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = .82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือครูมีความรัก แสดงความชื่นชม และความศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ และภูมิใจในความเป็นครู ($\bar{X} = 4.81$, $SD = .41$) รองลงมาคือ ครูรักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.18$, $SD = .67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น และเป็นกรรมการ หรือ คณะทำงานขององค์กร ($\bar{X} = 3.65$, $SD = .97$)

1.3 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $SD = .69$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้ง

กาย วาจา และจิตใจ ($\bar{X} = 4.68$, $SD = .51$) รองลงมาคือ ครูเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์ โดยการรับฟังความคิดเห็นยกย่อง ชมเชยและให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.54$, $SD = .57$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูจัดกิจกรรมเพื่อฝึกให้ศิษย์มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และส่วนรวม อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคม ($\bar{X} = 3.94$, $SD = .89$)

1.4 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = .74$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูให้กำลังใจต่อเพื่อนครูที่ประสบความเดือดร้อน และยินดีให้ความช่วยเหลือตามสมควร และครูร่วมการกุศล จัดตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.38$, $SD = .63$) รองลงมาคือครูไม่นินทาว่าร้ายต่อเพื่อนครูด้วยกัน และเมื่อมีผู้เข้าใจผิด ชี้แจงทำความเข้าใจให้ถูกต้อง ครูให้เกียรติและเคารพเพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยความจริงใจ เพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยความจริงใจ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = .68$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูร่วมงานประเพณีต่างๆ กับเพื่อนครูตามโอกาสอันควร เช่น บวชนาคร แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 1.07$)

1.5 ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, $SD = .75$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูนำศิษย์ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.80$, $SD = .40$) รองลงมาคือ ครูเชิญบุคลากรที่มีความรู้ ในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .51$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในชุมชน เช่น สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนสุจริต เป็นต้น ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 1.1$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษา ของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

2.1 เพศ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 วุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่ แตกต่างกัน ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของ รัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจมา อภิปราย ดังนี้

1. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผลการค้นคว้าปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูจะต้องเป็นต้นแบบ และเป็นตัวอย่างที่ ประทับใจแก่ลูกศิษย์ ครูนั้นต้องพัฒนาความรู้และพัฒนาวิชาชีพเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ กำหนดให้กระทรวงการส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและ มาตรฐานที่เหมาะสมเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยที่ครูนั้นจะต้องประพฤติตนอยู่ภายใต้กฎกติกาของอาชีพ และมากด้วยคุณธรรม มีจริยธรรมประจำใจประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามที่สังคมคาดหวังและ ยอมรับ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ครูมีความเป็นครู คือ ผู้มีความรู้และมีหน้าที่ถ่ายทอด ความรู้ให้กับศิษย์ และมีตั้งมั่นอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งสอดคล้อง กับ งานวิจัยของ ศรีสมร พุ่มสอาด (2530) ซึ่งได้ศึกษาว่า คุณลักษณะของครู มีดังนี้ ความรู้ในวิชา ที่สอน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู หลักสูตร การแนะแนว การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และความ ใฝ่รู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ มีความเมตตา ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรมจรรยา ประพฤติดี ใช้ ปัญญาในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ และมีความ ยุติธรรมด้าน อดทนอดกลั้นและวิญญานครู ได้แก่ มีเจตคติที่ดีต่อเด็กและอาชีพ ด้านการพัฒนา ชุมชน ได้แก่ มีความ เสียสละเพื่อส่วนรวม ใช้วิธีการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้และเรื่องราว เกี่ยวกับโรงเรียน ด้านวินัย ได้แก่ มีวินัยในตนเอง ทำงานโดยการวางแผน ตรวจสอบและปรับปรุง งานอยู่เสมอ ปฏิบัติตามระเบียบ และมีจรรยาครู ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ มั่นคง กิริยาจาจาดี ท่าทางสง่า มี อารมณ์ขัน กระตือรือร้นในการ ทำงาน ใจกว้าง มีเหตุผล มี มนุษยสัมพันธ์ดี ปรับตัวได้ดี และสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุภวรรณ พรหมจारी (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของ ครูผู้สอน พบว่า สิ่งที่ครูผู้สอนมักปฏิบัติและตระหนักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยขออธิบายรายด้านดังต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณต่อตนเองพบว่า มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุดคือครูประพฤติ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับ สถานภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดี ซึ่งครูเป็นบุคคลที่ถูกคาดหวัง จากสังคมว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของครูที่ดี ครูจึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับที่ สังคมได้คาดหวัง ผู้ที่เป็นครูจะต้องตระหนักในความเป็นครู รู้แจ้งหยั่งรู้ว่าอะไรคือสิ่งผิดชอบชั่วดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครู ดังนั้นความ คิดเห็นของครูต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเอง จึงอยู่ในระดับมากตามความ

คาดหวังของสังคม ดังที่ ยนต์ ชุ่มจิต (2553, 148) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ผู้เป็นครู จำเป็นต้องงามด้วยมารยาททางสังคมอีกนัยหนึ่งได้แก่ จรรยาบรรณซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานประการหนึ่งของอาชีพชั้นสูงหรือวิชาชีพครูที่งามด้วยมารยาท งามด้วยความประพฤติ ย่อมเสริมสร้างบุคลิกภาพของความเป็นครูให้เป็นที่น่าศรัทธาเลื่อมใสของศิษย์และบุคคลทั่วไป ในขณะที่เดียวกันครูที่รักษาจรรยาบรรณวิชาชีพหรือจรรยาบรรณครูไว้อย่างครบถ้วน ย่อมนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ศิษย์ของตนเอง รวมทั้งช่วยเสริมสร้างเกียรติและศักดิ์ศรีให้กับสถาบันวิชาชีพครูด้วย ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกคนจึงจำเป็นต้องศึกษา ทำความเข้าใจ จดจำ จรรยาบรรณของตนให้แม่นยำและพยายามปฏิบัติตามจรรยาบรรณให้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ครูมีความสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางโรงเรียนและครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและสังคม รวมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้ดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

1.2 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด คือ ครูมีความรัก แสดงความชื่นชมและความศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ และภูมิใจในความเป็นครู เป็นเพราะว่า ครูนั้นควรมีความรักภูมิใจ ศรัทธา ในอาชีพครูปฏิบัติตนเป็น “ครูที่ดี” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนู แสงศักดิ์ (อ้างถึงในเฉลียว บุรีภักดีและคณะ. 2520 : 37) กล่าวว่า มีความรักในอาชีพครู เช่น ปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ รับฟังคำแนะนำ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและอาชีพครูและสนับสนุนสมาคมอาชีพ ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 นั้น มีจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับจรรยาบรรณของครู โดยเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพของสำนักเลขาธิการคุรุสภา (2548: 4-5) ที่กล่าวว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ตามแบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณของวิชาชีพที่และสอดคล้องกับข้อปฏิบัติของครูที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี (อ้างถึงในรุ่งเรืองสารสุข: 128-129) โดยกล่าวถึงข้อปฏิบัติของครูที่ควรรับผิดชอบคือต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว

1.3 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด คือ ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกาย วาจา และจิตใจ เนื่องจากว่าครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้หลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของพระราชวรมนูณี (อ้างถึงในพิภพ วังเงิน. 2545 :133) ว่าครูที่ดี ประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตร 7 ประการ ครองด ละ เลิก อบายมุขทกประเภท ครูมีวาจาที่สุภาพ ไพเราะ และต้องรู้จักคิดก่อนทำซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2526 : 78-82) ได้สรุป ผลการศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามลักษณะในจรรยา มายาทและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู ได้สรุปไว้ว่า มีคุณลักษณะที่ดี 18 ประการ โดยมีข้อ 14 และข้อ 15 กล่าวไว้ว่า 14) คุณลักษณะสุภาพเรียบร้อย

คือ รู้จักใช้ถ้อยคำและวาทะที่สุภาพเรียบร้อย รู้จักวางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ 15)คุณลักษณะ ยึดมั่นในศาสนา คือ เข้าร่วมกิจกรรมของทางศาสนาตามโอกาสอันควรปฏิบัติตามหลักธรรมของ ศาสนา และไม่แสดงอาการ หรือ วิจารณ์ศาสนาในทางเสื่อมเสีย การเตรียมการสอนทุกครั้ง และ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องตาม ระเบียบและเหมาะสมกับงานที่ ทำ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามจรรยา วิชาชีพครู สามารถเข้ากับบุคคลได้ทุก ระดับชั้นไม่ถือตัวและซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากถ้าศิษย์ได้ดีก็เป็นการสะท้อนถึงครูที่ดี สอนเก่ง มีความเอาใจใส่กับศิษย์ ยนต์ ชุ่ม จิต (2553, 148) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ผู้เป็นครู จำเป็นต้องงาม ด้วยมารยาททางสังคมอีกนัยหนึ่งได้แก่ จรรยาบรรณซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานประการหนึ่งของ อาชีพขั้นสูงหรือวิชาชีพครูที่งามด้วยมารยาท งามด้วยความประพฤติ ย่อมเสริมสร้างบุคลิกภาพ ของความเป็นครูให้เป็นที่น่าศรัทธาเลื่อมใสของศิษย์และบุคคลทั่วไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย คือ ครูจัดกิจกรรมเพื่อฝึกให้ศิษย์มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และ ส่วนรวม อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคม

1.4 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบ วิชาชีพพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด คือ ครูให้กำลังใจต่อเพื่อน ครูที่ประสบความเดือดร้อน และยินดีให้ความช่วยเหลือตามสมควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะ ของวิชาชีพครูคือวิชาชีพที่ให้บริการคนที่เป็นครูย่อมมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ดังนั้น ครูจึงให้ ความช่วยเหลือร่วมมือกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นวิชาชีพเดียวกัน ส่วนครูร่วมงานประเพณี ต่างๆ กับเพื่อนครูตามโอกาสอันควร เช่น บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีภารกิจการสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลา ในการร่วมงานประเพณีต่างๆ และครูบางส่วนนับถือศาสนาแตกต่างกันซึ่งตรงกับแนวปฏิบัติ

1.5 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม พบว่า มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด คือ ครูนำศิษย์ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ในท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูคือผู้ที่อยู่ในฐานะที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนโดย ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อพัฒนาให้มีความเจริญในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวปฏิบัติตามจรรยาบรรณของสำนักงานคุรุสภา (2548: 15-16) ที่กล่าวถึงจรรยาบรรณต่อสังคม ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม โดยข้อเสนอแนวทางส่งเสริมคือ ควรมีการจัดอบรมครูด้านการมีจิตสาธารณะและมีจิตสำนึกเป็นผู้นำดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม มีการจัดประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคนควรร่วมกับผู้นำชุมชนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ปฏิบัติตนต่อสังคม และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาใช้บูรณาการจัดการเรียนการสอน หาโอกาสแสดงความเป็นผู้นำในการทำงาน ด้านสังคม และรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับ

สุดท้าย คือ ครูจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในชุมชน เช่น สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนสุจริต เป็นต้น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครู ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

2.1 เพศ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เพราะครูทั้งหมดต่างปฏิบัติตามระเบียบและมีจรรยาบรรณครู มีสุขภาพจิตดี กิริยาวาจาดี ทำทางสง่า มีอารมณ์ขัน กระตือรือร้นในการทำงาน ใจกว้าง มีเหตุผล มีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวได้ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูทุกคนพึงต้องปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพและพอใจในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ พิมลภาพ (2553) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง เจตคติต่อวิชาชีพครูของครูโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ผลการศึกษา ระดับเจตคติต่อ วิชาชีพครูของครูโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2 วุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทั้งสอง กลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งใกล้เคียงกันทุก ด้าน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังกล่าวจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของคำพรทิพย์ ปรัชญาวาท(2545: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ข้าราชการครูที่มี วุฒิการศึกษา ต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จากกล่าวได้ว่า วิชาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงซึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพครู ทุกคนก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูภายใต้ข้อบังคับและเงื่อนไขของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพเช่นเดียวกัน

2.3 ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมไม่ แตกต่างกัน ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผลการศึกษาความคิดเห็นของ บุคลากรทั้งสองกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่ง ใกล้เคียงกันทุกด้าน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังกล่าวจึงไม่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของคำพรทิพย์ ปรัชญาวาท(2545: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ข้าราชการครูที่มี ประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูไม่ แตกต่างกัน นอกจากนี้จากกล่าวได้ว่าวิชาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงซึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นวิชาชีพ ควบคุม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพครูทุกคนก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ภายใต้ข้อบังคับและเงื่อนไขของครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครุศึกษาหาความรู้ เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ อย่างละเอียดครบถ้วน เฉพาะด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมกระตุ้นให้ ครุศึกษาหาความรู้ เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ อย่างละเอียดครบถ้วนเฉพาะด้าน

1.2 ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครุเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น และเป็นกรรมการหรือคณะทำงานขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารควรมี นโยบายส่งเสริม กระตุ้นให้ ครุเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น และเป็นกรรมการหรือคณะทำงานขององค์กร ให้ มากยิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครุจัดกิจกรรม เพื่อฝึกให้ศิษย์มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และส่วนรวม อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เคารพกฎระเบียบ ของโรงเรียน และสังคม ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมให้ครุเพื่อนำไปฝึกให้ศิษย์มีความ ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และส่วนรวม อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน และ สังคม

1.4 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครุ ร่วมงานประเพณีต่างๆ กับเพื่อนครูตามโอกาสอันควร เช่น บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครุร่วมงานประเพณีต่างๆ กับเพื่อนครูตามโอกาสอันควร เช่น บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอ

1.5 ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครุจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในชุมชน เช่น สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียน สุจริต เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็น แบบอย่างในชุมชน เช่น สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนสุจริต เป็นต้น ให้มาก ยิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ หรือตามทรงคนะของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เพื่อที่จะได้ผลการศึกษาค้นคว้าที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เช่น ขวัญกำลังใจ สถานภาพทางเศรษฐกิจ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จจุล่งไปได้ด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

- เฉลียว นูรีภักดี และคณะ. (2520). **การวิจัยลักษณะของครูที่ดี**. (เอกสารอัดสำเนา).
 ประเวทย์ สนพลอย. (2548). **จรรยาบรรณของครู** ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ลพบุรี เขต 1 วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี/ลพบุรี
- พรทิพย์ ปรัชญาวาทิ. (2545). **สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครู
 โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการมัธยมศึกษา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553” (2553, 22 กรกฎาคม) ราชกิจจานุ
 นุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก หน้า 1 – 3
- พิภพ วังเงิน. (2545). **จริยธรรมวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาส์น (1997) จำกัด.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- รุ่งเรือง สารสุข. (2553). **ปัจจัยคุณธรรมนิยมนี่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู
 ของครูในโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด. (2530). **คุณลักษณะของครู**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศุภวรรณ พรหมจารี. (2545). **ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ** ครูจริยธรรม
 และกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูของครูผู้สอน
 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี .
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุวรรณ พิมลภาพ. (2553). การศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพครูของครูโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา . (2548). เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู . กรุงเทพฯ :
คุรุสภา.